

SZLAK KOMUNIKACYJNY „VIA
CARPATIA”
WPŁYW NA ROZWÓJ
WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO

Idea utworzenia szlaku drogowego „Via Carpatia”

Inicjatywa utworzenia szlaku „**Via Carpatia**” została sformalizowana **27 października 2006 r.** w Łańcucie podczas zorganizowanej w tym celu międzynarodowej konferencji pt. "Jedna droga - cztery kraje" z udziałem m.in. Prezydenta RP, Ministrów Transportu, przedstawicieli wysokiego szczebla rządowego i samorządowego z nw. krajów oraz Komisji Europejskiej.

Podpisana została wówczas przez Ministrów Transportu Litwy, Polski, Słowacji i Węgier: „**Deklaracja Łańcucka w sprawie rozszerzenia Transeuropejskiej Sieni Transportowej poprzez utworzenie najkrótszego szlaku drogowego na osi Północ-Południe, łączącego Litwę, Polskę, Słowację i Węgry**”.

W 2008 roku kolejne kraje: Rumunia, Bułgaria i Grecja złożyły wniosek o przyłączenie się do inicjatywy. **22 października 2010 r.** odbyło się w Łańcucie uroczyste podpisanie deklaracji przystąpienia do inicjatywy Via Carpatia **trzech nowych państw: Bułgarii, Grecji oraz Rumunii.**

Drogowa sieć TEN-T w makroregionie Polski Wschodniej.

Polska Wschodnia jest obszarem kraju relatywnie opóźnionym pod względem rozbudowy sieci autostrad i dróg ekspresowych. Biorąc pod uwagę dane o długości sieci dróg wyższych klas w 2013 r. pięć województw Polski Wschodniej jest wśród siedmiu naj słabiej wyposażonych, a trzy: świętokrzyskie, lubelskie i podlaskie zamykają stawkę w tym względzie (tab. 1). Jednocześnie trzeba podkreślić, że cała istniejąca obecnie w Polsce Wschodniej sieć autostrad i dróg ekspresowych została zbudowana po 2000 r. w oparciu o środki Unii Europejskiej.

Ranking województw pod względem długości sieci autostrad i dróg ekspresowych w 2013 r.

Województwo	Drogi ekspresowe	Autostrady	Razem
Wielkopolskie	116,4	210,5	326,9
Łódzkie	115,5	177,4	292,9
Śląskie	115,8	168,9	284,7
Dolnośląskie	59,4	221,9	281,3
Mazowieckie	174,7	66,4	241,1
Lubuskie	105,1	89,2	194,3
Kujawsko-pomorskie	35	144,3	179,3
Zachodniopomorskie	139,4	21,6	161,0
Małopolskie	21,8	136,3	158,1
Warmińsko-mazurskie	140,5	-	140,5
Pomorskie	72,3	65,9	138,2
Podkarpackie	11	91,3	102,3
Opolskie	-	88,1	88,1
Świętokrzyskie	57,1	-	57,1
Lubelskie	47,2	-	47,2
Podlaskie	33,1	-	33,1

Źródło: Plan Transportowy dla PO Polska Wschodnia 2014-2020

Lista projektów drogowych w Polsce Wschodniej. Priorytetyzacja projektów na sieci autostrad i dróg ekspresowych według Dokumentu Implementacyjnego do Strategii Rozwoju Transportu do 2020 r. (z perspektywą do 2030 r.).

Lp.	Droga	Ciąg	Województwo	Liczba pkt.	Źródło finansowania
2	S7	Gdańsk-Warszawa	Warmińsko-mazurskie	74,72	FS
3	S8	Radziejowice-Białystok	Podlaskie	74,64	FS
4	S7	Warszawa-Kraków	Świętokrzyskie	68,97	FS
9	S17	Warszawa-Lublin	Lubelskie	62,81	FS
11	S61	Obwodnica Augustowa-granica Państwa	Podlaskie	59,48	CEF
12	S19	Lublin-Rzeszów	Lubelskie, Podkarpackie	58,14	FS
14	S61	Ostrów Mazowiecka-obwodnica Augustowa	Podlaskie, Warmińsko-mazurskie	56,63	FS/CEF
17	S51	Olsztyn-Olsztynek	Warmińsko-mazurskie	55,42	EFRR
22	S12	Radom-Lublin	Lubelskie	51,95	FS
23	S74	Sulejów-Kielce	Świętokrzyskie	45,15	FS
24	S12	Lublin-Dorohusk	Lubelskie	44,73	FS
28	S74	Kielce-Nisko	Świętokrzyskie, Podkarpackie	41,76	FS
32	S19	Białystok-Lublin	Podlaskie, Lubelskie	40,44	FS
35	S2/A2	Siedlce-granica państwa	Lubelskie	39,89	inne
36	S19	Granica państwa-Białystok	Podlaskie	38,76	FS
39	S17	Lublin-Hrebenne	Lubelskie	36,69	FS
40	S19	Rzeszów-granica państwa	Podkarpackie	36,59	FS

Przebieg drogi S 19 na terenie Województwa Lubelskiego - granica Województwa Mazowieckiego i Województwa Podkarpackiego

Przewidywane lata realizacji 2014-2024

Realizacja drogi S 19 na terenie Województwa Lubelskiego została podzielona na cztery odcinki o łącznej długości 165,7 km z tego:

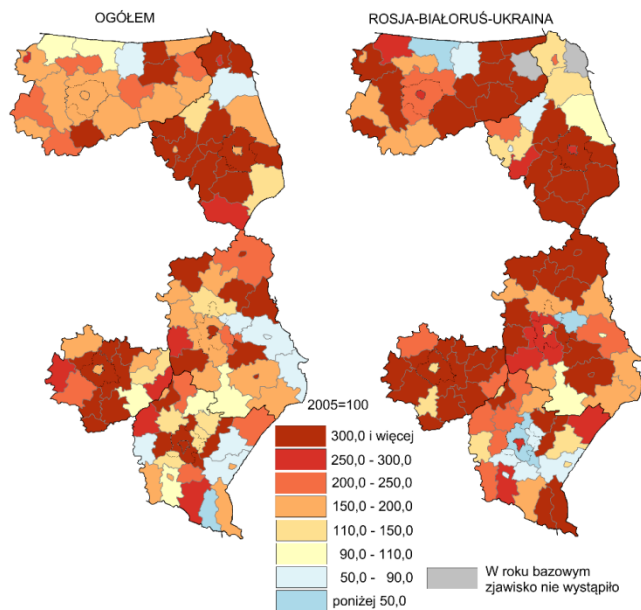
- granica woj. Mazowieckiego - początek obwodnicy Międzyrzecza Podlaskiego długości 10,7 km
- Międzyrzec Podlaski – koniec obwodnicy Lubartowa długości 56,2 km
- Lubartów – Kraśnik długości 75,5 km
- Kraśnik – granica woj. Podkarpackiego długości 33 km

Z uwagi na równoleżnikowy układ głównych dróg na terenie województwa lubelskiego utrudnione są relacje powiązań gospodarczych na kierunkach północ-południe. W związku z powyższym konieczne jest zwiększenie powiązań handlowych na tym kierunku, co się wiąże z realizacją dróg zlokalizowanych na szlaku komunikacyjnym „Via Carpatia”.

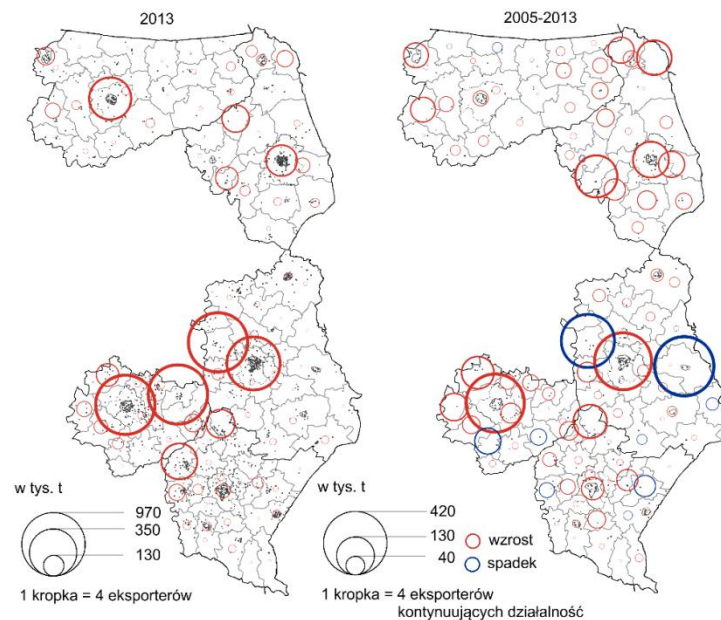
Dynamika eksportu ogółem i do wschodnich krajów sąsiednich (Rosja, Białoruś, Ukraina) z powiatów Polski Wschodniej w latach 2005-2013.

Źródło: Plan Transportowy dla PO Polska Wschodnia 2014-2020

Eksport ogółem z powiatów Polski Wschodniej w latach 2005 i 2013

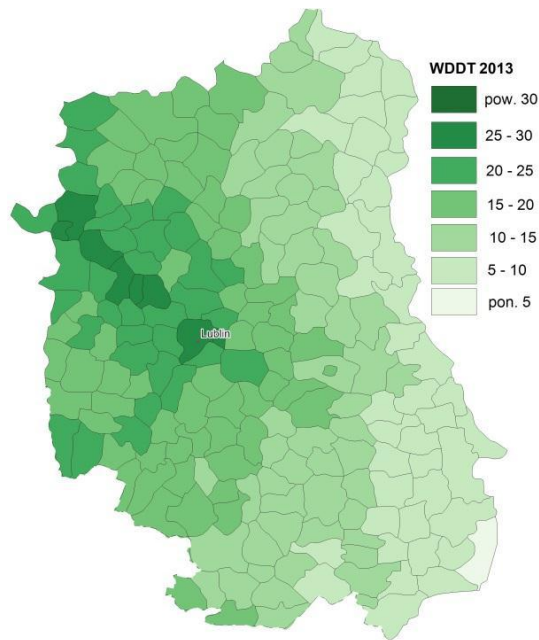
Źródło: Plan Transportowy dla PO Polska Wschodnia 2014-2020

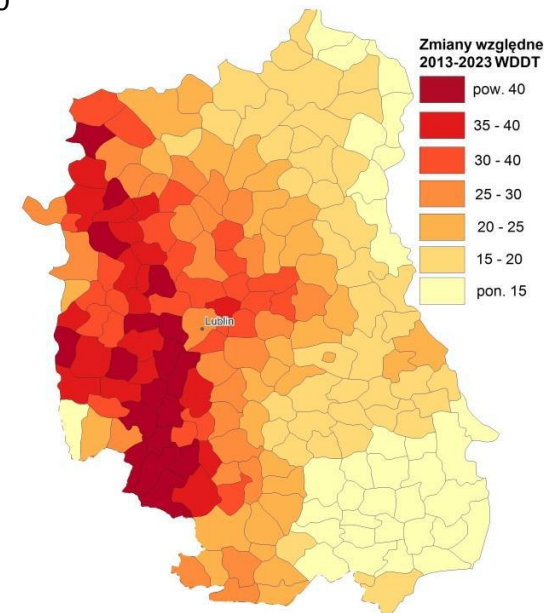
Uwarunkowania popytowe i potencjały ruchotwórcze. *Potencjał ludnościowy.*

Poza Lublinem (ok. 340 tys. mieszkańców) w województwie lubelskim są trzy miasta powyżej 50 tys. mieszkańców (Chełm, Zamość oraz Biała Podlaska) zlokalizowane relatywnie daleko od stolicy województwa. Kolejne trzy miasta, każde z liczbą ludności powyżej 35 tys. mieszkańców, tj. Puławy, Świdnik oraz Kraśnik są miastami średniej wielkości, które generują duży ruch dojazdowy do stolicy województwa (przede wszystkim znajdujący się przy granicy Lublina 40-tys. Świdnik). Na północy od Lublina znajduje się Lubartów, a na północnym-wschodzie – Łęczna. Oba miasta mają ok. 20 tys. mieszkańców, ale są w nich zlokalizowane liczne obiekty handlowe, podobnie jak w Lubartowie gdzie znajduje się generujące duży ruch.

- * Stan drogowej dostępności krajowej (WDDT) w województwie lubelskim w 2013 r.
- * Źródło: Plan Transportowy dla PO Polska Wschodnia 2014-2020

- * Zmiany drogowej dostępności krajowej (WDDT) w województwie lubelskim w wyniku inwestycji drogowych w latach 2013-2023
- * Źródło: Plan Transportowy dla PO Polska Wschodnia 2014-2020

Korzyści dla województwa lubelskiego wynikające z realizacji rozbudowy drogi krajowej nr 19, zlokalizowanej w ciągu szlaku „Via Carpatia”

Włączenie drogi krajowej nr 19 do sieci TEN-T, a co za tym idzie zapewnienie wymaganych standardów, pozwoli na wygenerowanie na Lubelszczyźnie pasma rozwoju i aktywizacji przedsiębiorczości o szerokim zasięgu.

W ciągu szlaku Via Carpatia na odcinku lubelskim położonych jest 7 miast, w tym stolica regionu Lublin. Obecnie mieszka w nich niemal 0,5 mln mieszkańców i działa 50 tys. podmiotów gospodarczych. Sprawne powiązania komunikacyjne będą elementem sprzyjającym **przyciąganiu inwestorów** do już istniejących oraz tworzonych stref gospodarczych (podstrefy specjalnych stref ekonomicznych funkcjonują lub są w fazie organizacji w 5 z 7 miast położonych w ciągu drogi).

Odpowiedniej jakości droga zapewni **integrację różnych elementów systemów transportowych**: liniowych, punktowo – liniowych i punktowych (terminale, dworce, specjalne strefy ekonomiczne). Będzie to sprzyjało rozwojowi transportu multimodalnego oraz centrów logistycznych.

Poprawa parametrów drogi nr 19 będzie miała kluczowe znaczenie dla **rozwoju Lubelskiego Obszaru Metropolitalnego**. Po pierwsze usprawniając dojazd do miasta zwiększy oddziaływanie metropolii na otaczający obszar, zapewniając dyfuzję procesów rozwojowych. Po drugie, połączenie z drogami nr 12 i 17 (szlaki uzupełniające TEN-T) wykreuje w Lublinie węzeł komunikacyjny o dużym znaczeniu.

Funkcjonowanie lotniska regionalnego w Świdniku dodatkowo wzmocni tę funkcję.

Bezpieczne i szybkie podróżowanie **zwiększą mobilność mieszkańców** sprawiając, że większa liczba osób z obszarów wiejskich będzie mogła podjąć pracę w pobliskich miastach. Tym samym przyspieszone zostaną procesy restrukturyzacyjne obszarów wiejskich leżących w zasięgu wykreowanego pasma gospodarczego.

Równie istotny jest sprawny przepływ ludności pomiędzy miastami w których generowane są miejsca pracy, przekładający się na korzyści ekonomiczne w postaci skrócenia czasu podróży i zwiększenia efektywności przewozów towarowych.

Droga nr 19 jest jednym z dwóch połączeń południowych województwa lubelskiego. Przecinając i łącząc szlaki równoleżnikowe (przyszła autostrada A2, drogi krajowe nr 63, 12,17,74) zapewni większą dostępność komunikacyjną, co będzie miało **kluczowe znaczenie dla zapewnienia spójności gospodarczej i terytorialnej regionu**. Dodatkowo wpłynie to na rozwój turystyki regionalnej, międzyregionalnej i międzynarodowej, umożliwi łatwiejszy dostęp do obszarów atrakcyjnych takich jak Roztocze czy Pojezierze Łęczyńsko-Włodawskie.

Wygenerowane sprawne połączenie z sąsiednimi regionami umożliwi **rozwijanie się struktur klastrowych**. Kilka przedsiębiorstw z terenu województwa lubelskiego należy do Stowarzyszenia Grupy Przedsiębiorców Przemysłu Lotniczego „Dolina Lotnicza”. Jest to jeden z najbardziej dojrzałych klastrów innowacyjnych w Polsce, a obecnie rozwijają się kolejne inicjatywy ponadregionalne.

Realizacja projektu oznacza:

- utworzenie połączenia o znaczeniu międzynarodowym łączącym wschodnie województwa Polski z krajami nadbałtyckimi na północy oraz z krajami na południu Europy nad Morzem Czarnym i Śródziemnym,
- projekt realizuje cel wzmocnienia zarówno regionalnych, jak i ponadregionalnych połączeń sieciowych,
- rozwój i aktywizację przedsiębiorczości w regionach wschodnich UE. Obszary te charakteryzują się obecnie najniższym w całej Unii Europejskiej poziomem rozwoju społeczno – gospodarczego. Omawiany projekt będzie istotnym wsparciem dla obsługi specjalnych stref ekonomicznych zlokalizowanych m.in. w Lublinie, Rzeszowie, Stalowej Woli.
- pobudzenie rozwoju sieci usługowej o charakterze transportowo – spedycyjno - logistycznym (terminale, specjalne strefy ekonomiczne, węzły kolejowe, dworce, infrastruktura przeładunków – centra logistyczne).
Wpływie ponadto na rozwój intermodalnego transportu poprzez powiązanie ze sobą infrastruktury drogowej i kolejowej;

Dziękuję za uwagę